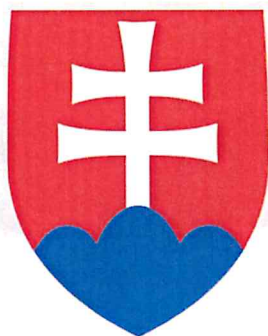

NÁRODNÁ STRATÉGIA SR PRE OPERAČNÉ
PROGRAMY
ORGANIZÁCIÍ VÝROBCOV
V SEKTORE OVOCIA A ZELENINY
NA ROKY 2022 – 2025

(Verzia august 2022)

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Trvanie národnej stratégie	4
3. Analýza situácie z hľadiska silných a slabých stránok a potenciálu rozvoja.....	4
ANALÝZA SITUÁCIE	4
ORGANIZÁCIE VÝROBCOV	12
4. Stratégia zvolená na riešenie silných a slabých stránok	18
5. Ciele operačných programov a ukazovatele výkonu.....	19
6. Určenie príslušných orgánov a zodpovedných inštitúcií.....	40
7. Opis systémov monitorovania a hodnotenia	41
MONITOROVANIE NÁRODNEJ STRATÉGIE POČAS ROKOV JEJ REALIZÁCIE	44
HODNOTENIE NÁRODNEJ STRATÉGIE	45

Zoznam použitých skratiek

%	percento
č.	číslo
čl.	článok
ES	Európske spoločenstvá
EÚ	Európska únia
EUR	menová jednotka Európskej menovej únie
ha	hektár
HW	Hardvér
IT	Informačné technológie
kg	kilogram
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
NS	Národná stratégia
ods.	odsek
OOEPV	Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
OF	operačný fond
OP	operačný program
OV	organizácie výrobcov
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
SR	Slovenská republika
SW	Software
SWOT	Strengths – Weaknesses – Opportunities - Threats
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie
ZOV	Združenie organizácie výrobcov
Z. z.	Zbierka zákonov

1. Úvod

Tento koncepčno-metodický materiál, ktorého obsahom sú stanovené opatrenia pre operačné programy organizácií výrobcov, resp. združenia organizácií výrobcov, nadnárodných organizácií výrobcov a združenie nadnárodných organizácií výrobcov je zostavený na základe čl. 36 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 a na základe delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891 z 13. marca 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o sankcie, ktoré by sa mali uplatňovať v týchto sektoroch, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2011, a na základe vykonávacieho nariadenia komisie (EÚ) 2017/892 z 13. marca 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117 z 2. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie (ďalej len „nariadenie 2021/2117“), článok 5, odsek 6 umožňuje uznaným organizáciám výrobcov alebo ich združeniam v sektore ovocia a zeleniny s operačným programom, ktoré boli schválené na obdobie presahujúce 31. december 2022, aby predložili do 15. septembra 2022 členskému štátu žiadosť o:

- a) úpravu svojho operačného programu tak, aby spĺňal požiadavky nariadenia (EÚ) 2021/2115; alebo
- b) nahradenie svojho operačného programu novým operačným programom schváleným podľa nariadenia (EÚ) 2021/2115; alebo
- c) pokračovanie svojho operačného programu až do jeho ukončenia za podmienok platných podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.

Ak takéto uznané organizácie výrobcov alebo ich združenia nepredložia takéto žiadosti do 15. septembra 2022, ich operačné programy, ktoré boli schválené podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa skončia 31. decembra 2022.

V súvislosti s článkom 5, odsek 6, písm. c) nariadenia 2021/2117 sa platnosť Národnej stratégie SR pre operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny (verzia august 2022) predlžuje do 31.12.2025.

Aktuálna Národná stratégia a jej prílohy sú zverejnené na webovom sídle MPRV SR.

<http://www.mpsr.sk/>

Výklad pojmov:

Pre účely Národnej stratégie sú pojmy definované v § 2 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

2. Trvanie národnej stratégie

Národná stratégia podľa čl. 36 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 a čl. 27 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891 trvá **od 1.9.2022 do 31.12.2025.**

3. Analýza situácie z hľadiska silných a slabých stránok a potenciálu rozvoja

Analýza situácie

Ovocie

Produkčná plocha intenzívnych sádov v ovocinárskom sektore sa v posledných rokoch podstatne nemení a stabilizovala sa na plochu 4 500 ha. Hlavným druhom pestovaného ovocia z hľadiska plochy sú jablone, z hľadiska produkcie jablone, broskyne, slivky a jahody. Najvyšší rast produkcie zaznamenali čerešne a orechy, do roku 2015 sa úrody čerešní zvýšili viac ako dvojnásobne na úroveň 902 t/ha.

Napriek miernemu poklesu pestovateľskej plochy v porovnaní s rokom 2009 o 430 ha, stúpali úrody najmä kvôli intenzifikácii ovocných sádov a likvidácii nevyhovujúcich a prestarnutých ovocných sádov. Súčasná situácia v sektore ovocinárstva je poznamenaná negatívnymi vplyvmi počasia, čo sa odzrkadlilo na výraznom poklese produkcie ovocia v roku 2016.

Register ovocných sádov

Podrobnú evidenciu ovocných sádov v SR podľa druhov, odrôd, vekovej štruktúry stromov a sponu výsadby vykonáva od roku 2002 Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky na základe metodiky schválenej MPRV SR č. 2892/2002 - 510. Metodika bola spracovaná v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2001/109/ES, týkajúcej sa štatistických prehľadov za účelom stanovenia produkčného potenciálu výsadiieb. Z registra sa stanovuje produkčný potenciál SR podľa produkčnej výmery, odhadu úrod a uskladnenej úrody vybraných druhov ovocia.

Rezortné zisťovanie vykonáva ÚKSÚP – OOEPV v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a vyhlášky č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri sádov.

V roku 2016 sa na Slovensku vyprodukovalo 24 761,8 t ovocia na výmere 4 392,8 ha. Na výmere 286,7 ha bola dopočítaná úroda ovocia 539,63 t.

Zelenina

Produkčná plocha zeleniny na ornej pôde sa po poklese v rokoch 2013 a 2014 dostáva na úroveň z roku 2012 a má vzrastajúci charakter. Z hľadiska produkcie je vzrastajúci trend

významnejší, v roku 2016 dosiahla produkcia zeleniny na ornej pôde najvyššie hodnoty a oproti roku 2015 sa zvýšila o 24,6%.

Produkčné plochy zeleniny na zakrytej ploche sa po dramatickom poklese v roku 2012 každoročne zvyšujú, medziročný nárast 2015/2016 je 15,2%. Z hľadiska úrody sa situácia takisto zlepšuje, výrazný nárast sa zaznamenal v rokoch 2014 – 2016, v porovnaní s rokom 2013 sa úrody zo zakrytých plôch zvýšili o viac ako 8 500 ton. Priemerná produkcia zeleniny v roku 2016 bola 27,18 t/ha.

V súčasnosti sa zvažuje možnosť zriadenia registra zeleniny, tak ako je sledované ovocie. Systém registra zeleniny však bude odlišný, berúc do úvahy charakter zeleninárskej výroby a jeho špecifiká.

Prehľad o pestovateľských plochách a úrodách ovocia a zeleniny:

Produkcia ovocia - vývoj plôch rodiacich ovocných sádov – zberová plocha (ha)

Tabuľka č. 1

Ovocný druh	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Jablone	2 745	2 683	2 294	2 908	2 794	2 557	2 376	2 311	-2,7
Hrušky	138	139	74	158	127	128	113	105	-7,1
Broskyne	669	653	522	509	487	426	402	367	-8,7
Marhule	221	185	150	168	199	177	165	155	-6,1
Slivky	605	639	602	573	603	516	556	578	4,0
Čerešne	208	210	160	99	162	145	152	156	2,6
Višne	123	82	44	47	31	54	38	17	-55,3
Ringloty	14	4	4	20	4	5	0,5	0,3	-40,0
Egreše	21	19	18	19	18	1	0,02	0,04	100,0
Ríbezle	682	635	486	422	447	279	204	229	12,3
Orechy	88	50	75	89	139	140	173	194	12,1
Jedlé gaštany	11	7	1	9	3	4	9	3	-66,7
Maliny	33	17	17	11	11	9	8	8	0,0
Ostatné ovocie	100	110	113	311	304	301	286	271	-5,2
Spolu	5 658	5 433	4 562	5 343	5 330	4 742	4 582	4 393	-4,1

Prameň: ÚKSÚP

Produkcia ovocia - vývoj produkcie ovocia v ovocných sadoch (t)

Tabuľka č. 2

Ovocný druh	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Jablká	37 689	34 215	31 355	44 481	45 949	48 494	46 250	20 722	-55,2
Hrušky	719	668	379	317	984	353	614	417	-32,1
Broskyne	3 209	1 903	1 750	2 012	2 367	1 971	2 107	1 134	-46,2

Marhule	629	331	283	265	369	398	254	232	-8,7
Slivky	2 915	2 296	2 144	2 052	2 511	2 370	2 201	498	-77,4
Čerešne	437	780	733	413	451	934	902	603	-33,1
Višne	142	82	163	139	110	61	54	29	-46,3
Ringloty	11	1	4	2	3	3	2	0,03	-98,5
Egreše	19	0,03	0,11	0,3	0	1	0	0	-
Ríbezle	305	143	214	194	98	103	120	57	-52,5
Orechy	5	2	5	5	6	5	9	10	11,1
Jedlé gaštany	1	0,1	0,1	0,2	0	0	2	1	-50,0
Maliny	6	2	4	5	6	21	22	19	-13,6
Ostatné ovocie	177	94	124	202	109	268	351	415	18,2
Jahody	1 077	313	546	239	664	826	940	629	-33,1
Spolu	46 264	40 519	37 158	50 326	53 628	55 807	53 828	24 762	-54,0

Prameň: ÚKSÚP

Produkcia ovocia - priemerná hektárová úroda v ovocných sadoch (t/ha)

Tabuľka č. 3

Ovocný druh	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Jablká	13,73	12,75	13,67	15,29	16,44	18,96	19,46	8,97	-53,9
Hrušky	5,20	4,79	5,09	2,01	7,77	2,76	5,44	3,98	-26,8
Broskyne	4,80	2,91	3,35	3,95	4,86	4,62	5,24	3,09	-41,0
Marhule	2,85	1,79	1,89	1,57	1,85	2,25	1,54	1,50	-2,6
Slivky	4,81	3,59	3,56	3,58	4,16	4,60	3,96	0,86	-78,3
Čerešne	2,11	3,72	4,58	4,16	2,79	6,43	5,95	3,87	-35,0
Višne	1,16	1,00	3,67	2,94	3,53	1,12	1,43	1,75	22,4
Ringloty	0,76	0,29	1,06	0,09	0,64	0,61	3,00	0,09	-97,0
Egreše	0,93	0,00	0,01	0,02	0,01	1,42	1,50	0,00	-100,0
Ríbezle	0,45	0,23	0,44	0,46	0,56	0,38	0,40	0,25	-37,5
Orechy	0,05	0,05	0,07	0,06	0,05	0,04	0,05	0,05	0,0
Jedlé gaštany	0,11	0,02	0,09	0,03	0,08	0,09	0,22	0,20	-9,1
Maliny šľachtené	0,17	0,11	0,21	0,47	0,54	2,40	2,93	2,47	-15,7
Ostatné ovocie	-	0,85	1,10	1,33	1,10	1,77	7,00	3,86	-44,9
Jahody			3,31	1,51	4,26	5,54	2,32	5,64	143,1

Prameň: ÚKSÚP

Vývoj zberových plôch zeleniny na ornej pôde (ha)

Tabuľka č. 4

Druh	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Kapusta biela	548	587	487	458	454	372	445	19,6
Kapusta červená	24	11	18	20	12	D	D	-
Kapusta pekinská	4	6	1	14	1	D	D	-
Kapusta spolu	576	604	506	492	467	384	457	19,0
Karfiol	171	146	131	74	48	52	37	-28,8
Brokolica	33	41	79	40	126	76	D	-
Kel hlávkový	33	27	19	14	5	8	6	-25,0
Kaleráb	39	46	44	53	28	29	37	27,6
Zeler	32	28	27	44	37	30	27	-10,0
Mrkva a karotka	347	286	250	243	232	312	218	-30,1
Petržlen	342	338	357	276	300	285	207	-27,4
Červená repa	33	37	32	22	33	61	66	8,2
Red'kovka	83	21	15	8	6	15	27	80,0
Uhorky	145	130	104	67	66	68	68	0,0
Uhorky šalátové	116	73	50	51	54	48	51	6,3
Melóny cukrové	39	55	47	69	43	38	39	2,6
Dyňa červená	210	191	204	132	151	119	136	14,3
Paprika	352	297	270	291	292	322	19	-94,1
Rajčiaky	137	154	138	146	267	254	281	10,6
Rajčiaky	403	613	370	289	240	320	396	23,8
Rajčiaky spolu	541	767	508	435	507	574	677	17,9
Cibuľa	804	804	690	682	784	704	850	20,7
Cesnak	22	43	30	72	34	67	65	-3,0
Pór	1	1	D	D	-	D	-	-
Šalát hlávkový	36	26	10	19	20	37	19	-48,6
Špenát	130	128	189	139	196	147	125	-15,0
Fazuľa struková	1	7	7	0	3	25	2	-92,0
Hrach strukový	1 645	1 332	1 079	886	764	897	858	-4,3
Špargľa	360	357	268	266	247	184	194	5,4
Kukurica cukrová	2 017	1 965	1 759	1 424	1 518	1 008	943	-6,4
Cukety	14	32	44	11	23	25	15	-40,0
Tekvica	1 395	1 581	1 363	614	889	2 248	2 870	27,7
Baklažán	-	-	D	D	2	4	3	-25,0

Ostatná zelenina	111	37	132	800	231	218	69	-68,3
Zelenina na ornej	9 626	9 401	8 214	7 226	7 112	7 884	8 451	7,2

Prameň: ŠÚ SR

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

0 menšia hodnota ako polovica mernej jednotky

Produkcia zeleniny na ornej pôde (t)

Tabuľka č. 5

Zelenina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Kapusta biela	10 700	15 059	11 571	14 141	15 950	9 698	16 549	70,6
Kapusta červená	517	410	494	475	330	D	D	-
Kapusta pekinská	35	102	14	341	24	D	D	-
Kapusta spolu	11 252	15 571	12 079	14 957	16 304	9 795	16 789	71,4
Karfiol	981	1 333	2 796	1 169	424	647	423	-34,6
Brokolica	30	185	2 572	1 089	522	2 162	D	-
Kel hlávkový	508	476	190	280	109	135	108	-20,0
Kaleráb	378	688	583	484	449	493	486	-1,4
Zeler	340	303	375	550	552	422	482	14,2
Mrkva a karotka	7 159	7 024	6 685	6 523	6 502	10 096	6 404	-36,6
Petržlen	2 601	3 657	5 602	4 496	4 488	2 994	3 166	5,7
Červená repa	610	872	468	421	707	1 242	1 209	-2,7
Red'kovka	46	140	125	53	58	104	119	14,4
Uhorky nakladačky	1 130	1 235	1 144	534	656	880	1 151	30,8
Uhorky šalátové	3 580	4 531	3 034	2 987	2 608	3 369	4 132	22,6
Melóny cukrové	190	321	375	384	440	314	374	19,1
Dyňa červená	1 519	1 847	2 491	2 519	3 038	2 968	2 515	-15,3
Paprika zeleninová	4 073	6 266	5 746	5 413	5 083	5 780	6 036	4,4
Rajčiaky konzumné	5 598	7 511	4 303	4 709	13 137	12 198	9 914	-18,7
Rajčiaky	4 871	11 577	9 943	5 022	8 322	7 306	9 008	23,3
Rajčiaky spolu	10 469	19 088	14 246	9 731	21 459	19 504	18 922	-3,0
Cibuľa	14 659	21 594	12 983	14 930	24 247	16 862	29 929	77,5
Cesnak	104	269	118	228	41	190	313	64,7
Pór	6	12	D	D	0	D	-	-
Šalát hlávkový	306	152	221	241	223	585	257	-56,1
Špenát	1 079	2 041	2 473	1 377	2 062	1 242	1 567	26,2
Fazuľa struková	3	23	19	2	3	5	1	-80,0

Hrach strukový	2 428	4 749	2 062	2 272	2 769	2 775	3 210	15,7
Špargľa	744	1 003	801	975	746	678	619	-8,7
Kukurica cukrová	9 432	11 648	9 913	8 527	12 611	5 907	9 829	66,4
Cukety	181	582	534	85	498	598	254	-57,5
Tekvica	3 676	2 776	3 013	559	1 480	3 039	6 163	102,8
Baklažán	-	-	D	D	40	94	87	-7,4
Ostatná zelenina	237	241	152	870	195	86	554	544,2
Zelenina spolu	77 721	108 627	90 806	81 671	108 332	92 969	115 840	24,6

Prameň: ŠÚ SR

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

0 menšia hodnota ako polovica mernej jednotky

Vývoj priemerných hektárových úrod zeleniny na ornej pôde (t/ha)

Tabuľka č. 6

Druh	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Kapusta biela	19,52	25,65	23,75	30,82	35,10	26,09	37,21	42,6
Kapusta červená	21,28	37,26	27,90	23,84	27,45	D	D	-
Kapusta pekinská	9,48	17,33	26,94	23,82	31,47	D	D	-
Kapusta spolu	19,53	25,78	23,90	30,34	34,90	25,54	36,74	43,9
Karfiol	5,75	9,13	21,32	15,77	8,74	12,40	11,50	-7,3
Brokolica	0,91	4,48	32,53	26,91	4,14	28,61	D	-
Kel hlávkový	15,54	17,72	10,06	20,17	20,22	16,34	18,83	15,2
Kaleráb	9,80	14,90	13,40	9,16	16,25	16,80	12,99	-22,7
Zeler	10,78	10,63	13,82	12,58	14,75	14,05	17,60	25,3
Mrkva a karotka	20,64	24,57	26,77	26,81	28,04	32,38	29,34	-9,4
Petržlen	7,61	10,82	15,68	16,30	14,98	16,20	16,28	0,5
Červená repa	18,44	23,67	14,62	18,88	21,01	20,43	18,38	-10,0
Red'kovka	0,56	6,65	8,44	7,03	8,74	6,69	4,35	-35,0
Uhorky	7,77	9,53	10,98	7,93	9,92	12,90	16,82	30,4
Uhorky šalátové	30,89	62,20	60,57	58,83	48,35	69,63	81,00	16,3
Melóny cukrové	4,84	5,88	8,04	5,59	10,23	8,26	9,71	17,6
Dyňa červená	7,22	9,65	12,21	19,03	20,15	24,99	18,54	-25,8
Paprika	11,56	21,11	21,25	18,58	17,40	17,94	18,76	4,6

Rajčiaky	12,09	18,89	28,07	17,38	34,64	22,81	22,77	-0,2
Rajčiaky spolu	19,35	24,88	26,88	22,35	42,33	34,00	27,96	-17,8
Cibuľa	18,24	26,87	18,83	21,89	30,92	23,97	35,22	46,9
Cesnak	4,69	6,21	3,88	3,17	1,18	2,83	4,80	69,6
Pór	6,34	8,71	D	D	-	D	-	-
Šalát hlávkový	8,53	5,88	22,79	12,54	11,20	16,42	18,39	12,0
Špenát	1,29	15,94	13,07	9,94	10,52	8,47	12,52	47,8
Fazuľa struková	1,99	3,47	2,63	5,00	1,10	0,21	0,38	81,0
Hrach strukový	1,48	3,56	1,91	2,57	3,62	3,09	3,74	21,0
Špargľa	2,07	2,81	2,99	3,66	3,02	3,68	3,19	-13,3
Kukurica cukrová	4,68	5,93	5,63	5,99	8,21	5,86	10,42	77,8
Cukety	13,30	18,07	12,20	8,06	21,55	22,48	16,92	-24,7
Tekvica	2,64	1,76	2,21	0,91	1,67	1,35	2,15	59,3
Baklažán	-	-	-	D	18,73	21,18	30,14	42,3
Ostatná zelenina	2,14	6,46	1,15	1,09	0,84	0,39	8,04	1961,5

Prameň: ŠÚ SR

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

0 menšia hodnota ako polovica mernej jednotky

Definitívna úroda zeleniny na ornej pôde a odhad úrody v domácich záhradkách u obyvateľstva za rok 2016

Tabuľka č.7

Druh zeleniny	Zberová plocha (ha)	Produkcia (t)	Hektárová úroda (t/ha)
Kapusta spolu	3 978,96	70 675,6	17,76
Karfiol spolu	415,75	3 644,1	8,77
Brokolica	107,28	971,5	9,06
Kel hlávkový spolu	564,75	4 915,7	8,70
Kel ružičkový	54,00	405,0	7,50
Kaleráb spolu	1 156,41	10 691,2	9,25
Zeler	164,37	1 742,2	10,60
Mrkva a karotka spolu	2 208,27	33 269,0	15,07
Petržlen a paštrnák	905,14	8 974,8	9,92
Repa červená	304,80	4 077,2	13,38
Red'kovka	216,37	912,9	4,22
Uhorky nakladačky	1 148,42	11 950,7	10,41
Uhorky šalátové	871,01	20 531,8	23,57

Melóny cukrové	66,53	579,0	8,70
Dyňa červená	149,65	2657,5	17,76
Zeleninová paprika	1 852,68	25 788,3	13,92
Paradajky spolu	2 982,88	49 822,1	16,70
Cibuľa spolu	2 258,70	48 244,8	21,36
Cesnak spolu	515,28	2203,3	4,28
Pór	12,00	60,0	5,00
Šalát hlávkový	266,22	2 393,8	8,99
Špenát listový	179,18	2 063,6	11,52
Fazuľa struková	235,10	303,7	1,29
Hrach strukový	1 493,48	4 422,4	2,96
Špargľa	194,15	618,6	3,19
Kukurica lahôdková	1 364,32	12 060,7	8,84
Cukety	446,98	4 729,0	10,58
Tekvica	3 143,98	8 903,1	2,83
Baklažán	7,90	137,4	17,39
Ostatná neuvedená zelenina	167,88	958,5	5,71
SR spolu	27 432,44	338 707,32	-

Prameň: ŠÚ SR

Celková bilancia zeleniny (ha, t)

Tabuľka č. 8

Ukazovateľ	Skutočnosť					Výhľad
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zberová plocha	29 165	28 320	28 065	28 635	27 432	28 300
Produkcia	310 148	325 378	326 074	309 707	338 707	310 000
Dovoz	250 150	251 650	256 021	258 090	282 415	250 000
Celková ponuka	560 298	577 028	582 095	567 797	621 122	560 000
Dodávky pre sprac. priem	37 908	38 578	34 239	38 849	37 300	36 000
Vývoz	35 429	27 863	38 265	58 707	34 036	35 000
Spotreba	375 156	399 529	408 161	388 934	390 000	395 000
Ostatné použitie*	111 805	111 058	101 430	81 307	159 786	94 000
Celkové použitie	560 298	577 028	582 095	567 797	621 122	560 000

Prameň: ŠÚ SR, MPRV SR vrátane dopočtov podprahového vývozu a dovozu, VÚEPP

*odhad

Produkcia zeleniny zo zakrytých plôch

Tabuľka č. 9

Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/15 (%)
Zberová plocha (ha)	66,29	107,78	156,19	43,80	122,63	88,93	102,43	15,2
Produkcia (t)	5 697,8	5 918,9	3 986,7	2 339,2	11 747,5	11 138,2	10 010,8	-10,1
*Hektárová úroda (t/ha)	85,96	54,92	25,52	53,41	95,8	125,25	97,73	-22,0

Prameň: ŠÚ SR

* výpočet autora

Organizácie výrobcov

Hlavným cieľom opatrení spoločnej organizácie trhu v sektore ovocia a zeleniny je dosiahnutie vyššej miery konkurencieschopnosti produkcie a zastúpenie na trhu EÚ. Ďalším cieľom je posilniť centrálnu postavu organizácií výrobcov a ich združení, nadnárodných organizácií výrobcov a ich združení. Všetky formy organizácií majú v spoločnej organizácii trhu významné postavenie a sú zároveň príjemcom podpôr v sektore.

Na základe týchto skutočností sme vybrali viacero ekonomických kvantifikátorov, tak aby sme mohli čo najobjektívnejšie zhodnotiť dopad týchto realizovaných opatrení na trh ovocia a zeleniny v rokoch 2009-2015.

Medzi zvolené charakteristiky a kvantifikátory patria:

- charakteristika organizácie výrobcov (OV) a ich členstva,
- ukazovatele predanej produkcie OV,
- výška operačných fondov OV,
- ukazovatele vstupu – výdavky operačných programov OV,
- zmena jednotkovej hodnoty predávanej výroby OV,
- % podiel predanej produkcie OV členenej podľa miest určenia,
- organizovanosť predaja ovocia a zeleniny.

Charakteristika organizácií výrobcov a ich členstva v rokoch 2009 - 2015

V roku 2009 v Slovenskej republike pôsobilo päť organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny. Počet členov – prvovýrobcov ovocia bol menší (20 členov) ako počet členov OV – prvovýrobcov zeleniny (28 členov), pričom predajná produkcia OV s ovocím bola vyše šesťnásobne vyššia ako predajná produkcia OV so zeleninou. Zvláštnosťou bolo, že len 2 organizácie výrobcov ovocia mali operačný program až do roku 2014, ani jedna OV so zeleninou nezrealizovala operačný program.

V súčasnosti pôsobí na území SR 5 organizácií výrobcov, 2 organizácie výrobcov združujú prvovýrobcov ovocia a tri prvovýrobcov zeleniny. Všetky uznané organizácie výrobcov realizujú svoje operačné programy. Prehľad organizácií výrobcov a ich členstva v rokoch 2009 - 2015 je uvedený v tabuľke č. 10.

Nadnárodné organizácie výrobcov, združenia organizácií výrobcov a združenia nadnárodných organizácií výrobcov na území Slovenskej republiky zatiaľ nepôsobia.

Tabuľka č. 10: Prehľad organizácií výrobcov a ich členstva v rokoch 2009 - 2015

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
počet OV	5	6	6	6	6	7	5
počet členov - ovocie	20	19	18	18	18	21	22
počet členov - zelenina	28	64	64	64	64	69	16
počet členov spolu	48	83	82	82	82	90	38
počet OV s OP	2	2	2	2	2	2	3
počet členov OV s OP - ovocie	20	19	18	18	18	21	22
počet členov OV s OP - zelenina	0	0	0	0	0	0	11
predajná produkcia OV	9 602 313,09 €	11 833 045,56 €	11 086 707,34 €	11 079 731,18 €	16 280 856,03 €	22 776 641,77 €	27 823 067,20 €
Celková hodnota predaných výrobkov (čerstvých a spracovaných (v tonách)	46 315,01	35 455,21	29 174,68	28 229,39	39 947,16	49 748,41	45 431,30
predajná produkcia OV - zelenina v EUR	1 274 948,49 €	1 043 167,00 €	885 061,83	768 465,07 €	669 241,56 €	7 688 129,81 €	10 146 368,42 €
Celková hodnota predaných výrobkov (čerstvých a spracovaných (v tonách) - zelenina	21 245,07	11 050,29	6 916,35	11 318,95	10 075,85	15 787,95	11 233,33
predajná produkcia OV s OP	8 327 364,60 €	10 789 878,56 €	10 201 645,51 €	10 311 266,11 €	15 611 614,47 €	22 127 449,96 €	27 420 452,07 €

Prameň: PPA

Predávaná výroba OV v rokoch 2009 - 2015

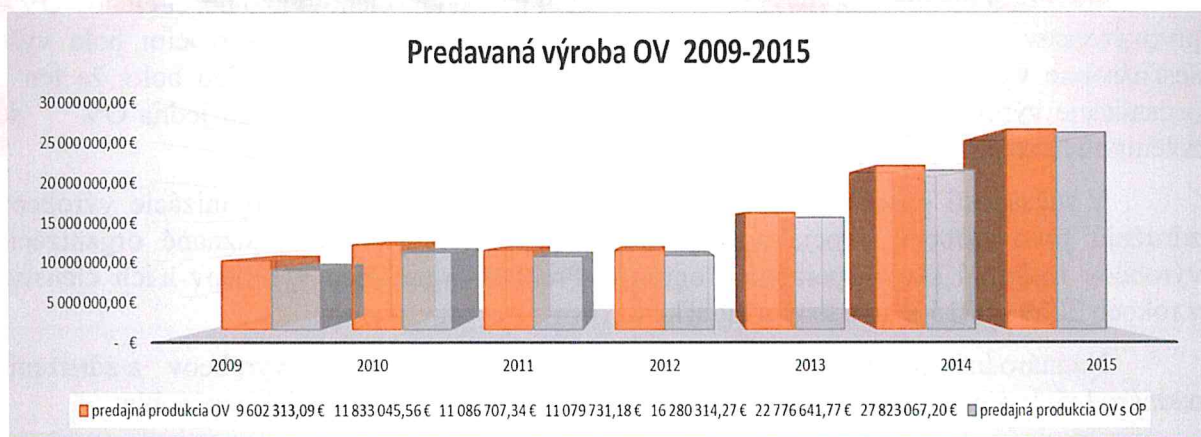
Predávaná výroba OV v roku 2009 bola na úrovni 9 602 313,09 EUR za všetky OV, v roku 2010 bol rastúci trend, no v rokoch 2011 a 2012 mierne stagnovala predávaná výroba medziročne, výrazný nárast nastal až v roku 2013. Ak porovnáme rok 2015 s rokom 2009, nárast predávanej výroby bol skoro trojnásobne vyšší. Prehľad predávanej výroby uvádzame v tabuľke č. 11 a v grafe č. 1.

Tabuľka č. 11: Predávaná výroba OV v rokoch 2009 - 2015

rok	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015
predávaná výroba OV	9 602 313,09 €	11 833 045,56 €	11 086 707,34 €	11 079 731,18 €	16 280 314,27 €	22 776 641,77 €	27 823 067,20 €
medziročný index	-	1,2323	0,9369	0,9994	1,4694	1,3990	1,2216
porovnanie s rokom 2009 [index rok/2009]	-	1,2323	1,1546	1,1539	1,6955	2,3720	2,8975

Prameň: PPA

Graf č. 1: Predávaná výroba OV v rokoch 2009 - 2015

Prameň: PPA

Výška operačného fondu organizácií výrobcov

Výška operačného fondu závisí priamo úmerne od výšky predávanej výroby OV, takže tým mala aj rastúcu tendenciu v rokoch 2009 - 2015. Vnútroštátna finančná pomoc bola každoročne súčasťou operačného fondu OV, ktorá ho dopĺňala. Celkovo bola v rokoch 2009-2015 vyplatená pomoc z rozpočtu EÚ 3 166 687,81 EUR a vnútroštátna finančná pomoc 2 416 896,03 EUR.

Tabuľka č. 12: Operačný fond OV v rokoch 2009 - 2015

Operačný fond OV s OP	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
počet organizácií výrobcov s OP	2	2	2	2	2	2	3
Celkové výdavky (v národnej mene) bez NFA	603 283,76 €	598 984,58 €	718 318,00 €	846 342,05 €	829 993,26 €	1 028 975,30 €	1 799 810,94 €
(Z toho) Výška finančného príspevku OV a/alebo členov OV (v národnej mene)	269 323,00 €	285 644,29 €	359 159,00 €	423 171,77 €	414 996,63 €	514 487,65 €	899 905,47 €
Výška finančnej pomoci Spoločenstva (v národnej mene) (článok 34 nariadenia č. 1308/2013)	333 960,76 €	313 340,29 €	359 159,00 €	423 170,28 €	414 996,63 €	514 487,65 €	899 905,47 €
Konečná výška skutočne vyplatenej vnútroštátnej finančnej pomoci (v národnej mene) (7)	246 995,00 €	228 515,43 €	287 327,20 €	338 537,43 €	338 536,23 €	331 997,30 €	644 987,44 €
Celková výška operačného fondu OV s OP	850 278,76 €	827 500,01 €	1 005 645,20 €	1 184 879,48 €	1 168 529,49 €	1 360 972,60 €	2 444 798,38 €

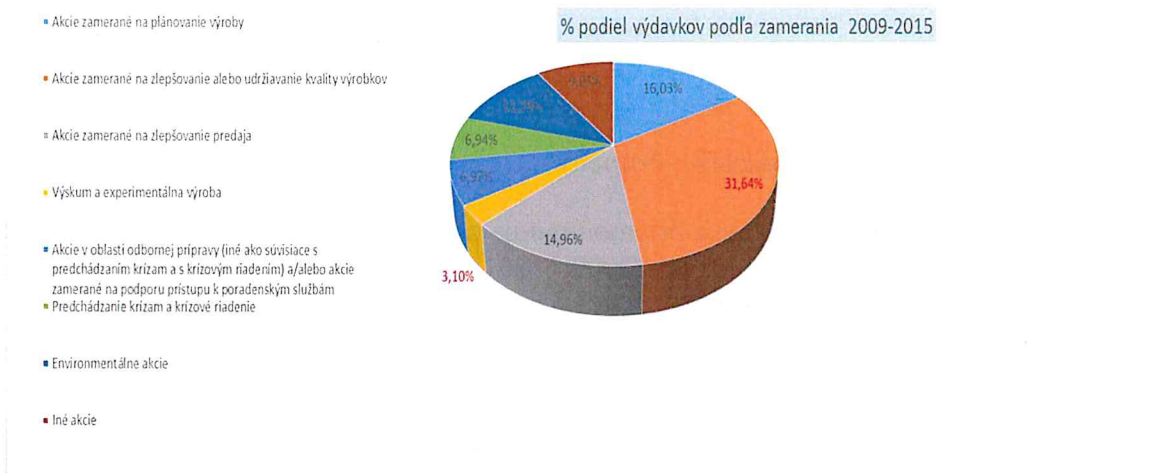
Prameň: PPA

Ukazovatele vstupu – výdavky operačných programov OV

Ukazovatele vstupu sa vzťahujú na finančné zdroje pridelené každému uskutočnenému opatreniu/druhu opatrenia. Výdavky operačných fondov OV patria medzi ukazovatele vstupu.

V rokoch 2009 - 2015 najviac výdavkov tvorili opatrenia ohľadom zlepšovania kvality 31,64 %, nasledujú akcie v oblasti odbornej prípravy 16,03 %. Najmenší podiel výdavkov tvorili akcie zamerané na výskum a experimentálnu výrobu 3,10 %.

Graf č. 2: Percentuálny podiel výdavkov podľa zamerania v rokoch 2009 - 2015

Prameň: PPA

Zmena jednotkovej hodnoty predávanej výroby OV.

Zmena jednotkovej hodnoty predávanej výroby patrí medzi spoločné ukazovatele výsledkov pri hodnotení operačných programov. Tento kvantifikovaný ukazovateľ má za cieľ zhodnotiť celkový cieľ, a to zlepšovanie konkurencieschopnosti a zvyšovanie atraktívnosti členstva v organizácii výrobcov. V tabuľke č. 13 sú zobrazené jednotkové hodnoty predávanej výroby za roky 2009 - 2015. Jednoznačne mal tento ukazovateľ medziročný rastúci trend.

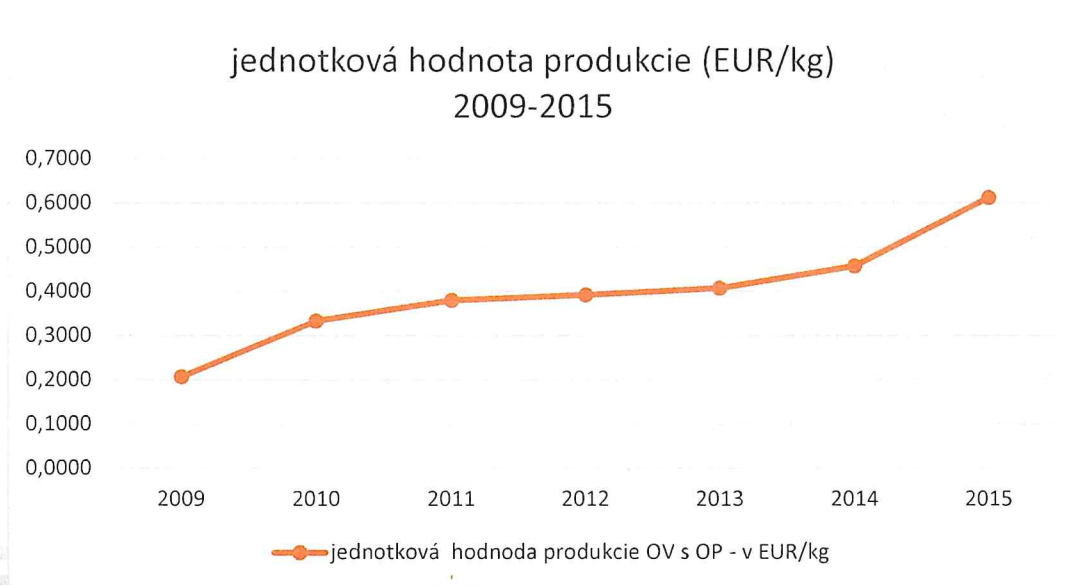
Tabuľka č. 13: Jednotková hodnota produkcie v rokoch 2009 - 2015

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jednotková hodnota produkcie OV s OP - v EUR/kg	0,2073	0,3337	0,3800	0,3925	0,4075	0,4578	0,6124
jednotková hodnota produkcie OV - ovocie - EUR/kg	0,3322	0,4421	0,4583	0,6098	0,5226	0,4443	0,5169
jednotková hodnota produkcie OV - zelenina - v EUR/kg	0,3920	0,9764	1,4750	0,9110	1,5494	1,4015	2,4410
medziročná zmena jednotkovej hodnody produkcie OV s OP - v EUR/kg	-	0,1264	0,0463	0,0125	0,0151	0,0503	0,1546
celková zmena jednotkovej hodnody produkcie OV s OP - v EUR/kg	-	0,1264	0,1727	0,1852	0,2002	0,2505	0,4051

Prameň: PPA

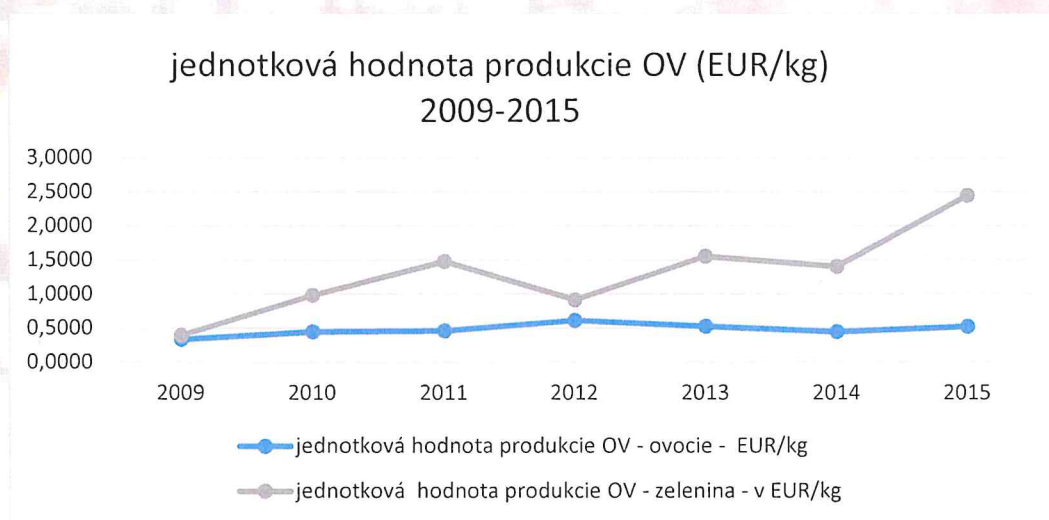
Graf č. 3: Jednotková hodnota produkcie v rokoch 2009 - 2015

Prameň: PPA

Graf č. 4: Jednotková hodnota produkcie ovocia a zeleniny v rokoch 2009 - 2015

Prameň: PPA

Percentuálny podiel predanej produkcie OV členené podľa miest určenia produkcie.

Tento zvolený ukazovateľ nevypovedá o tom, ako si organizácie výrobcov hľadajú svojich odberateľov. Miesta určenia sú rozdelené hlavne na maloobchodné reťazce a veľkoobchod/centrálny nákup/trh. Cieľom je, aby organizácie výrobcov pôsobili na trhu ako veľkoobchodní dovozcovia a naopak, aby nedodávali markantnú časť predávanej výroby veľkoobchodníkom za nízke ceny.

V roku 2010 maloobchodné reťazce tvorili 38,09 %, počas rokov 2010 - 2015 podiel v maloobchode vzrástol až na úroveň 63,26 %. Podiel predávanej výroby OV pre veľkoobchod mal klesajúcu tendenciu a to, z 45,51 % (2010) na 32,50 % (2015).

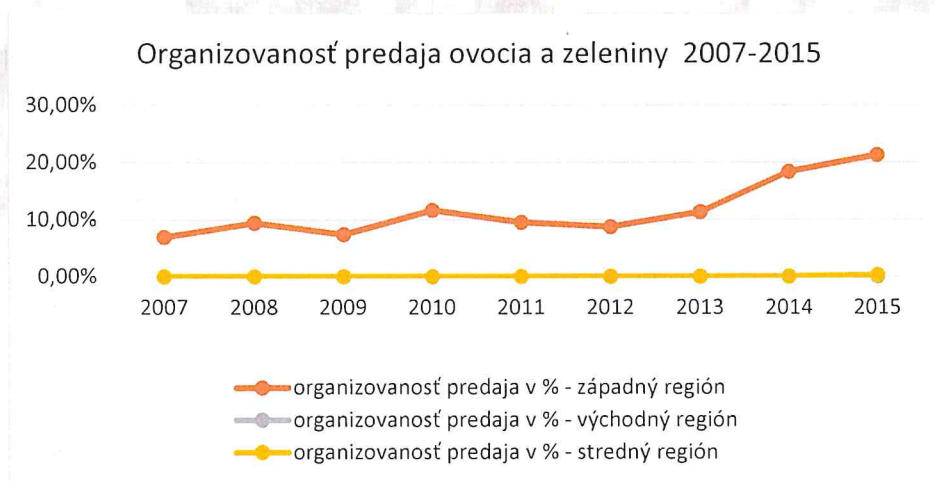
Tabuľka č. 14: Percentuálny podiel predanej produkcie OV členené podľa miest určenia produkcie

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Filiálkové obchody / supermarkety (priamo) - maloobchodné reťazce	4 507 200,55 €	4 673 827,05 €	4 882 274,07 €	7 212 646,20 €	11 985 877,46 €	17 600 507,89 €
Filiálkové obchody / supermarkety (priamo) - maloobchodné reťazce - % podiel	38,09%	42,16%	44,06%	44,30%	52,62%	63,26%
Veľkoobchod / centrálny nákup / trh	5 385 223,70 €	4 294 370,85 €	4 783 835,37 €	7 738 919,39 €	9 464 417,81 €	9 041 425,88 €
Veľkoobchod / centrálny nákup / trh - % podiel	45,51%	38,73%	43,18%	47,53%	41,55%	32,50%
maloobchod - dobrní predajcovia, živnostníci	534 814,32 €	560 752,43 €	530 734,04 €	503 394,28 €	569 664,70 €	568 222,32 €
iné	511 132,95 €	496 339,64 €	96 883,00 €	83 409,00 €	- €	256 548,21 €
Drobný predaj	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Výrobky predávané v čerstvom stave spracovateľským spoločnostiam	894 674,04 €	1 061 417,37 €	786 004,70 €	742 487,16 €	756 681,81 €	356 362,90 €
Spolu	11 833 045,56 €	11 086 707,34 €	11 079 731,18 €	16 280 856,03 €	22 776 641,77 €	27 823 067,20 €

Prameň: PPA

Graf č. 5

Prameň: PPA

Graf č. 6

4. Stratégia zvolená na riešenie silných a slabých stránok

Silné stránky:

Z analýzy situácie v sektore ovocia a zeleniny jednoznačne vyplýva pozitívny vplyv členstva v organizáciách výrobcov.

V sektore ovocinárstva sú predpokladané straty na úrode v roku 2017 nižšie u členov organizácií výrobcov, ktorí použili protimrazovú ochranu koordinovane v rámci OV. Pestovatelia – členovia organizácií výrobcov sa v období rokov 2015 - 2017 začali venovať diverzifikácii produkcie, najmä rozširovaniu pestovateľských plôch drobného ovocia. Neustále zvyšovanie kvality dosahujú aj orientáciou na klubové odrody najmä jablák a hrušiek.

V sektore zeleninárstva sa v posledných 3 rokoch významne prejavil nárast produkcie na zakrytých plochách, tento nárast je dôsledkom vytvorenia nových organizácií výrobcov – pestovateľov rajčiakov v skleníkoch.

Slabé stránky:

V ovocinárstve sa ako najslabší faktor javí zhoršujúci sa vplyv klimatických výkyvov a opakovaný pokles úrod vplyvom pôsobenia nízkych teplôt v jarnom období. Ďalším problematickým faktorom je nízka úroveň propagácie produktov a komunikácia so spotrebiteľom.

V zeleninárstve ešte stále dominuje nízka úroveň organizovanosti u pestovateľov v poľných podmienkach. Výkyvy počasia v období predchádzajúcich rokov sa prejavili aj u poľnej zeleniny, kde bolo potrebné využiť taktiež protimrazové opatrenia, najmä formou protimrazovej závlahy. Tento spôsob ochrany sa uskutočnil tak, ako v ovocinárstve, väčšinou u organizovaných pestovateľov.

Pri pestovaní na zakrytých plochách sa ako jeden z hlavných problémov ukazuje environmentálne spracovanie použitých pestovateľských médií.

Príležitosti:

Budovanie značiek u jednotlivých OV, propagácia, lepšie uplatnenie na trhu.

Hrozby:

Zhoršujúce sa klimatické podmienky – mrazy, sucho, ľadovec, vietor, vysoké teploty.

5. Ciele operačných programov a ukazovatele výkonu uvedené v článku 36 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013

Na základe výsledkov SWOT analýzy bola zvolená stratégia, ktorá umožní podporiť existujúce silné stránky a pomôže eliminovať slabé stránky v sektore.

Stratégia je zameraná predovšetkým na opatrenia, ktoré v prípade potreby čo najlepšie ochránia produkciu pred nepriaznivými klimatickými vplyvmi, jednak formou systémových opatrení na poistenie úrody, ako aj na posilnenie využitia efektívnych protimrazových technológií. Opatrenia na zvýšenie kvality produkcie sú zamerané na podporu pestovania kvalitných odrôd ovocia a zeleniny a ich zlepšenie dodržiavaním zásad systémov riadenia kvality a komunikácie so spotrebiteľom. Jednou z preferovaných možností je budovanie

„značky“, ktorá bude spotrebiteľa informovať o pridanej hodnote produkcie organizácií výrobcov – o vysokej kvalite produktov.

Ciele stratégie priamo súvisia aj s environmentálnymi opatreniami, kde má SR ešte rezervy. Riešením ekologického spracovania využitých pestovateľských substrátov a zavedením optimálnych podmienok pre využitie protimrazových technológií, priateľských k životnému prostrediu sa významne zvýši uplatňovanie ekologických postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny.

Ako hlavné oblasti boli definované nasledovné:

- Rozšírenie environmentálnych opatrení.
- Investície do technického vybavenia.
- Posilnenie propagácie a zvýšenie „rozpoznateľnosti“ produkcie organizácií výrobcov.
- Podpora predaja produkcie na území SR.

Druhy akcií vybraných ako oprávnené na podporu (neúplný zoznam):

1. Rozšírenie environmentálnych opatrení – v rámci predchádzajúceho operačného programu sa prvý krát zaviedli do operačných programov organizácií výrobcov environmentálne opatrenia. Prax počas uplynulých rokov ukázala, že je potrebné opatrenia inovovať a rozšíriť. Táto národná stratégia má za cieľ uplatňovať rozšírený environmentálny rámec na základe najnovších vedeckých poznatkov a naplniť tak ciele definované Európskou úniou na najbližšie obdobie.
  - Systémové riešenie spracovania odpadu z pestovateľských médií formou biologicky degradovateľných technológií.
2. Investície do technického vybavenia
  - Zavádzanie nových technológií pestovania.
  - Technické vybavenie skladovacích priestorov.
  - Technologické riešenie pozberových operácií.
  - Budovanie protimrazových systémov.
3. Posilnenie propagácie a zvýšenie rozpoznateľnosti „produkcie organizácií výrobcov. Výsledky prieskumov o informovanosti spotrebiteľov o kvalite slovenskej produkcie a značkách produktov pestovaných členmi organizácií výrobcov ukazujú, že povedomie spotrebiteľa o produkcii členov organizácií výrobcov je najlepšie na území západného Slovenska. V tejto oblasti sú sústredení takmer všetci členovia jednotlivých organizácií výrobcov. Preto je dôležité rozšíriť propagáciu a budovanie značiek aj na ostatnom území SR.
4. Opis druhov akcií vybraných ako oprávnené na podporu (neúplný zoznam), sledované ciele, overiteľné ciele a ukazovatele, ktoré umožňujú posúdiť pokrok pri plnení cieľov, ako aj efektívnosť a účinnosť.

Požiadavky týkajúce sa všetkých alebo viacerých druhov akcií

Členské štáty zabezpečia, aby všetky akcie uvedené v národnej stratégii a vo vnútroštátnom rámci boli overiteľné a kontrolovateľné. Ak sa na základe hodnotenia počas vykonávania operačných programov zistí, že požiadavky overiteľnosti a kontrolovateľnosti nie sú splnené, dotknuté akcie sa zodpovedajúcim spôsobom upravujú alebo vypustia.

Ak sa podpora poskytuje na základe štandardných paušálnych sadziieb alebo stupníc jednotkových nákladov, členské štáty zabezpečia, aby príslušné výpočty boli primerané a presné a aby sa stanovili vopred na základe spravodlivého, nestranného a overiteľného výpočtu.

Environmentálne opatrenia musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 33 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Členské štáty prijímajú ochranné opatrenia, ustanovenia a kontroly, ktorým zabezpečia, aby akcie vybrané ako oprávnené na podporu nebudú podporované aj ďalšími príslušnými nástrojmi spoločnej poľnohospodárskej politiky, najmä prostredníctvom podpory rozvoja vidieka a propagačných programov alebo iných vnútroštátnych alebo regionálnych režimov.

Zavedená účinná ochrana životného prostredia v zmysle článku 33 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pred možným zvýšeným zaťažením spôsobeným investíciami, ktoré sa podporujú v rámci operačných programov, a kritériá oprávnenosti, ktoré sa schválili na základe článku 36 ods. 1 uvedeného nariadenia s cieľom zaisťovať, aby investície do jednotlivých podnikov, ktoré sa podporujú v rámci operačných programov, zodpovedali cieľom stanoveným v článku 191 ZFEÚ a v siedmom environmentálnom akčnom programe Únie.

Osobitné informácie požadované pri druhoch akcií zameraných na dosiahnutie cieľov stanovených alebo uvedených v článku 33 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 (vyplňajú sa len pre vybrané druhy akcií)

Rozdelenie operačného fondu na opatrenia v operačnom programe:

Od roku 2018 je možné percentuálny podiel celkových výdavkov z operačného fondu na jednotlivé opatrenia v operačných programoch zvýšiť nasledovne:

Tabuľka č. 15

Opatrenia podľa cieľa	Limit (% z operačného fondu)
1. Plánovanie výroby	50%
2. Zlepšovanie kvality výrobkov	60%
3. Zlepšenie predaja	60%
4. Podpora predaja a propagácia	30%
5. Environmentálne opatrenia	Minimálne 10%
6. Predchádzanie krízam a krízové riadenie	50%
7. Výskum a experimentálna výroba	30%
8. Vzdelávacie akcie a akcie zamerané na výmenu informácií	30%
9. Ostatné akcie – optimalizácia výrobných nákladov	60%

Spoločné výkonnostné ukazovatele (nevyčerpávajúci zoznam)

Za referenčné obdobie pre všetky opatrenia sa považuje obdobie troch po sebe nasledujúcich rokov alebo predchádzajúci rok.

1. Plánovanie výroby

- 1.1. Akcie zamerané na plánovanie výroby a zabezpečenie vyhovujúcej štruktúry sadov, porastov zeleniny podľa požiadaviek trhu (nevyčerpávajúci zoznam)

Opatrenie má za cieľ sledovať trhové ukazovatele pre lepšie umiestnenie výrobkov na trh a tým zabezpečiť lepšiu cenu výrobkov, ako aj zhodnotiť možnosti inovácie vo výrobe podľa výsledkov prieskumu trhu.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- obstaranie vhodného softvéru a hardvéru (obnovenie a nákup výpočtovej kancelárskej techniky u začínajúcej organizácie výrobcov).

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov, a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- náklady ohľadom vypracovania plánu predaja, plánu výroby členov organizácie výrobcov podľa požiadaviek trhu,
- náklady na rozbor pôdy,
- náklady, ktoré sa týkajú zhodnotenia možností zavádzania nových produktov (mzdové náklady organizácie výrobcov).

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- mzdové náklady sú oprávnené len pre tých zamestnancov OV, členov OV a dcérskych spoločností OV, ktorí sú kvalifikovaní na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a majú dostatočnú prax,
- sprostredkované služby, kde dodávateľom je živnostník sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

1.2. Prieskum trhu a poradenstvo

Cieľom opatrenia je hľadať nové odbytové cesty, vypracovať plán predaja a zabezpečiť prieskum trhu konzultačnou spoločnosťou, následne uskutočniť konzultácie.

Ostatné akcie:

- náklady na prieskum trhu na pravidelnej báze,
- náklady na poradenstvo a konzultácie.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- sprostredkované služby, kde dodávateľom je živnostník sú oprávnené na podporu iba vtedy ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

1.3. Automatizácia zberu a prenosu údajov o zásobách a pohyboch tovaru a o výrobe členov organizácie výrobcov

Cieľom opatrenia je zber a hodnotenie údajov, potrebných na vypracovanie plánu predaja a plánu výroby pre nasledujúce obdobie.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- obstaranie vhodného softvéru a hardvéru.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Ostatné akcie:

- aktualizácia IT systému,
- mzdové náklady.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- mzdové náklady sú oprávnené len pre tých zamestnancov OV, členov OV a dcérskych spoločností OV, ktorí sú kvalifikovaní na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a majú dostatočnú prax,
- sprostredkované služby, kde je dodávateľom živnostník, sú oprávnené na podporu iba vtedy ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

2. Zlepšovanie kvality výrobkov (nevyčerpávajúci zoznam)

2.1. Zvýšenie podielu produkcie vyššej kvality

Opatrenie má za cieľ podporovať zvyšovanie kvality produkcie formou modernizácie pestovateľských postupov a zlepšenie pozberovej úpravy produkcie.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup zariadenia a strojového vybavenia pre zlepšenie kvality vo výrobe,
- výdavky na pozberové technológie,
- vnútorné a vonkajšie vybavenie spojené s udržovaním vhodnej klímy v skleníku,
- obnova nevyhovujúcich sadov a dosadenie súčasných rodiacich sadov.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

V rámci ostatných akcií tohto všeobecného cieľa sú oprávnené tieto výdavky:

- náklady ohľadom zabezpečenia prostriedkov na signalizáciu, vrátane monitoringu výskytu chorôb a škodcov, vedenia podnikových záznamov o použitých POR.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- mzdové náklady sú oprávnené len pre tých zamestnancov OV, členov OV a dcérskych spoločností OV, ktorí sú kvalifikovaní na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a majú dostatočnú prax,
- sprostredkované služby, kde je dodávateľom živnostník sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

2.2. Celkový manažment kvality

Opatrenie má za cieľ zabezpečiť lepšie riadenie kvality vo výrobe a lepšie postavenie na trhu pre členov organizácie výrobcov. Výsledkom zlepšenia riadenia kvality má byť zvýšenie dôvery u odberateľov a zvyšujúca sa obchodná hodnota produkcie.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- obstaranie vhodného SW a HW,
- obstaranie technologickej linky na kontrolu kvality (monitorovacie a triediace zariadenia).

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- vytvorenie / posilnenie funkcie manažéra kvality,
- dosiahnutie alebo obnova certifikátu v systémoch riadenia kvality,
- poradenstvo ohľadom certifikácie,
- náklady na audity spojené so systémami riadenia kvality,
- poradenstvo a školenia zamerané na zvýšenie kvality produkcie,
- kontrola kvality počas pozberovej úpravy produkcie OV, jej naskladnení a expedícií,
- náklady na sledovanie zdravotnej neškodnosti produkcie,
- mzdové náklady.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- mzdové náklady sú oprávnené len pre tých zamestnancov OV, členov OV a dcérskych spoločností OV, ktorí sú kvalifikovaní na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a majú dostatočnú prax,

- sprostredkované služby, kde je dodávateľom živnostník, sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

2.3. Vysledovateľnosť produktu

Opatrenie má za cieľ zabezpečiť, udržať a zlepšiť jednotný systém vysledovateľnosti produktov na všetkých úrovniach.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- obstaranie vhodného SW a HW.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

2.4. Ochranné zariadenia proti nepriaznivým klimatickým zmenám, proti škodcom ohrozujúcim produkciu členov OV a celková stabilizácia produkcie členov OV

Cieľom opatrenia je udržiavanie kvality produkcie a stabilizácia produkcie členov organizácie výrobcov pomocou ochranných zariadení proti nepriaznivým klimatickým faktorom.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- investície do ochranných zariadení a sietí proti ľadovcu a zariadení proti mrazu, ako sú napríklad fóliovníky na prirýchlenie produkcie, protimrazové závlahy, protimrazové ventilátory, fólie proti dažďu, protíľadovcové systémy, generátory nárazovej vlny a pod.,
- investície do výstavby oporných konštrukcií v sadoch pri protimrazovej závlahe, sietí proti ľadovcu a fólií proti dažďu, ako aj ochranné zariadenia pri nadmernej teplote.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- výdavky pri protíľadovcových a protimrazových opatreniach ako napríklad prelety vrtuľníkov, manipulačné náklady na sťahovanie a rozťahovanie protimrazových fólií a protipraskacích sietí, pálenie sviečok.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál alebo služby.

3. Zlepšenie predaja

3.1. Investície zvyšujúce obchodnú hodnotu výrobkov a zlepšenie predaja

Opatrenie má za cieľ zlepšiť postavenie na trhu formou zvýšenia celkovej obchodnej hodnoty produkcie organizácie výrobcov formou cieleného zlepšenia pozberovej úpravy produkcie a výroby spracovaných produktov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- obstaranie baliacej linky, automatických vážiacich zariadení, linky pre pozberovú úpravu produkcie,
- obstaranie výrobných linky pre výrobu spracovaných produktov.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

3.2. Bezpečnosť práce a starostlivosť o zamestnancov

Opatrenie má za cieľ zabezpečiť dostatočnú ochranu zamestnancov a zvýšenie bezpečnosti pri práci.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup ochranných odevov a pomôcok.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- výdavky na servis ochranných odevov treťou stranou.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako služby.

3.3. Zvýšenie skladovacích kapacít OV a zlepšenie skladovacích podmienok produkcie OV

Cieľom tohto opatrenia je využiť na predaj produkcie najvhodnejšie obdobie z ekonomického hľadiska. Na zabezpečenie zvýšenia zisku a zlepšenia postavenia na trhu sa využijú skladovacie a manipulačné priestory a technológie.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady na výstavbu skladovacích a manipulačných priestorov,
- obstaranie technológií a zariadení pre skladovanie ovocia a zeleniny v riadenej atmosfére alebo s chladením.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- výdavky zlepšujúce hodnotu skladovaných produktov (predĺžením skladovateľnosti a trvanlivosti pri predaji, ako napríklad použitie Smart Fresh technológie).

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál.

4. Podpora predaja a propagácia

4.1. Nepriama a priama propagácia výrobkov

Opatrenie má za cieľ zvýšiť podporu predaja výrobkov, ich lepšie umiestnenie na trhu a oslovenie potenciálnych zákazníkov priamou alebo nepriamou cestou. Organizácia výrobcov si hľadá nové odbytové cesty aj formou spolupráce s inými organizáciami výrobcov a s profesionálnymi zväzmi, ako aj intenzívnym kontaktom s obchodnými spoločnosťami a spracovateľmi. Spolupráca je možná na národnej alebo medzinárodnej úrovni v rozsahu legislatívy EÚ.

Ostatné akcie:

- náklady na reklamu, propagačné video, propagačno – reklamné predmety, propagačné akcie, reklamné brožúry,
- náklady ohľadom účasti na výstavách a veľtrhoch s národným a medzinárodným významom, organizovanie ochutnávok ovocia a zeleniny a výrobkov z nich,
- mzdové náklady na marketingového pracovníka,
- náklady na hľadanie nových odberateľov a odbytových ciest,
- náklady na on line komunikáciu,
- náklady na zabezpečenie činností pre nadviazanie medziodvetvovej spolupráce a vytvorenie informačnej siete s inými OV,
- náklady na realizáciu spoločných projektov pre podporu predaja a odbytu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál a služby,
- všetky náklady musia byť v súlade s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 2017/891 a prílohou II. tohto nariadenia,
- účasť na výstavách iných ako sú každoročne schválené v Kalendári výstav podporovaných z národných zdrojov,
- mzdové náklady sú oprávnené len pre tých zamestnancov OV, členov OV a dcérskych spoločností OV, ktorí sú kvalifikovaní na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a majú dostatočnú prax,

- sprostredkované služby, kde je dodávateľom živnostník, sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax,
- náklady na propagačný materiál môžu byť maximálne do výšky 10 % z celkových nákladov na propagáciu,
- termín uskutočnenia reklamných akcií treba nahlásiť PPA min. 3 týždne pred ich uskutočnením a urobiť z nich záznam,
- propagačný materiál na všeobecnú propagáciu a propagáciu značiek kvality obsahuje znak Európskej únie (iba v prípade vizuálnych médií) a tento text: „Kampaň financovaná s finančnou pomocou Európskej únie“.

4.2. Poradenstvo – vypracovanie marketingovej stratégie pre OV

Cieľom opatrenia je spoznať a pochopiť potreby zákazníkov a ovplyvňovať ich. Načasovanie a zloženie marketingovej stratégie je v súlade so stratégiou organizácie výrobcov.

Ostatné akcie:

- náklady na vypracovanie marketingovej stratégie konzultačnou spoločnosťou (poradenskou spoločnosťou).

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- všetky náklady musia byť v súlade s prílohou II. delegovaného nariadenia (EÚ) č. 2017/891.

4.3. Vytvorenie ochrannej obchodnej známky OV a starostlivosť o ňu

Cieľom opatrenia je zabezpečiť dobrú propagáciu výrobkov formou prezentácie ochrannej obchodnej známky s jednotným logom.

Ostatné akcie:

- náklady na vytvorenie a registráciu jednotnej ochrannej známky a starostlivosť o jej udržiavanie.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- organizácie výrobcov pri propagovaní svojich ochranných/obchodných známk nepoužívajú znak Európskej únie.

4.4. Predaj výrobkov organizácie výrobcov konečnému spotrebiteľovi

Cieľom opatrenia je podporiť osobný styk s konečným spotrebiteľom a podporiť postavenie na trhu v rámci viacerých regiónov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady na vybudovanie predajne organizácie výrobcov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa,
- všetky náklady musia byť v súlade s prílohou II. delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

5. Environmentálne opatrenia

Štátna environmentálna politika je v súčasnosti determinovaná najmä programovým vyhlásením vlády SR z apríla 2016 (na roky 2016 - 2020), v ktorom sa zdôrazňuje proaktívne napĺňanie záväzkov a cieľov v oblasti udržateľného rozvoja životného prostredia prijatých na medzinárodnej úrovni, najmä v rámci OSN, OECD a ďalších medzinárodných organizácií. Zároveň sa zaväzuje k implementácii európskej environmentálnej legislatívy a k napĺňaniu cieľov definovaných v 7. všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020, ktorý je súčasťou dlhodobej vízie a stratégie smerovania EÚ v oblasti ochrany životného prostredia a klímy do roku 2050.

Uplatňovanie sa sústreďuje najmä na podporu ochrany vôd, znižovanie rizík vyplývajúcich zo zmeny klímy a podporu systémových riešení v poľnohospodárstve. Slovenská republika podporuje opatrenia súvisiace s adaptáciou poľnohospodárstva na zmenu klímy prostredníctvom takých spôsobov hospodárenia, ktorými sa zvýši zadržiavanie vody v krajine a prípravou účinnej politiky zachovania a rozvoja hydromelioračných zariadení (závlah a odvodnení).“

Slovenská republika prijala na základe článku 4 smernice 2009/128/ES Národný akčný plán v oblasti udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín, ktorý obsahuje najmä kvalitatívne a kvantitatívne ciele, opatrenia na zníženie zdravotných a environmentálnych rizík a vplyvov používania prípravkov na ochranu rastlín na zdravie ľudí a životné prostredie, podporu vývoja a zavádzania integrovanej ochrany proti škodlivým organizmom a alternatívnych prístupov alebo techník využívaných v ochrane rastlín.

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny sú na základe čl. 33, ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 povinné uplatňovať najmenej dve environmentálne opatrenia alebo najmenej 10% z opatrení operačného programu musí byť zameraných na ochranu životného prostredia.

Členský štát má podľa čl. 36, ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 vypracovať národný environmentálny rámec pre operačné programy organizácií výrobcov. Cieľom národného environmentálneho rámca pre operačné programy organizácií výrobcov je v súlade s vyššie uvedenými záväzkami plniť opatrenia, ktoré prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju životného prostredia.

Národný environmentálny rámec vychádza okrem predpisov EÚ aj z nasledujúcich národných predpisov:

- zákon č. 405/2011 z 21. októbra 2011 o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995, Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 372/1990

- o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon),
- zákon č. 233/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd.

Opatrenia národného environmentálneho rámca (nevyčerpávajúci zoznam):

5.1. Zníženie rizika poškodenia pôdy

5.1.1. Investície do vhodných technických zariadení s flotačnými pneumatikami alebo pásovými podvozkami / výmena pneumatík, podvozkov.

Cieľom opatrenia je predchádzanie zhutnenia poľnohospodárskej pôdy. Flotačné pneumatiky vytvárajú čo najväčšiu trakciu s minimálnym zhutnením pôdy. Širšia a dlhšia stopa flotačných pneumatík spôsobuje minimálne zhutnenie pôdy.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- obstaranie vhodných technických zariadení s flotačnými pneumatikami alebo pásovými podvozkami,
- výmena pneumatík, podvozkov.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Potrebné je využívať na min. 20 % celkovej pestovateľskej plochy členov OV.

Opatrenie je v súlade s prílohou III.1. smernice 2009/128 EC.

5.1.2. Používanie ekologických mazív a ekologických hydraulických olejov v produkcii a zberovej technológii

Cieľom opatrenia je zníženie rizika znečistenia podzemnej a odpadovej vody. Ekologické mazivá a oleje sú šetrnejšie k životnému prostrediu, znižujú environmentálnu záťaž a prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju.

Ostatné akcie:

- špecifické náklady na obstaranie ekologických mazív a olejov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- prepláca sa rozdiel medzi cenou ekologických mazív a olejov a cenou konvenčných mazív a olejov.

5.1.3. Výsadba porastov na stabilizáciu pôdy

Cieľom opatrenia je zníženie pôdnej erózie a zvýšenie stabilizácie pôdy. Pôdna erózia vzniká pri nedostatočnom spevnení pôdy. Výsadba porastov s dobrou koreňovou sústavou zabezpečí stabilizáciu pôdy a zabráni vzniku pôdnej erózie najmä vo svahovitom teréne.

Ostatné akcie:

- náklady na obstaranie vhodného výsadbového materiálu (kríky, stromy),
- náklady na výsadbu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- preplácajú sa náklady na materiál a služby.

5.2. Znižovanie rizika klimatických zmien

5.2.1. Obnova skladovacích technológií, skleníkov a manipulačných priestorov, tak aby sa znížila spotreba energie a znížil sa podiel emisií CO₂ a freónu

Cieľom opatrenia je zlepšenie technológie skladového hospodárstva a manipulačných priestorov nákupom nových prvkov a zabezpečenie používania alternatívnych zdrojov energie na kúrenie, chladenie a svietenie, napr. energia z geotermálnych zdrojov a zariadenia redukujúce spotrebu energie.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup technologických zariadení, ktoré znižujú spotrebu energie, ako sú napr. žiarivky, chladiace a kúriace médiá,
- nákup technologických prvkov, ktoré znižujú emisie oxidu uhľnatého a freónu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa,
- obstarané zariadenia musia znížiť spotrebu energie najmenej o 15%,
- obstarané zariadenia musia znížiť emisie oxidu uhľnatého a freónu najmenej o 7%.

Ostatné akcie:

- náklady na geologický prieskum.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál a služby.

5.3. Zlepšenie hospodárenia s vodou

5.3.1. Aplikácia povrchovo aktívnych látok na zadržiavanie vody v pôde

Cieľom opatrenia je zlepšenie hospodárenia so závlahovou vodou a zníženie strát vody vyparovaním.

Ostatné akcie:

- obstaranie povrchovo aktívnych látok na zadržiavanie vody v pôde.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál.

Opatrenie je v súlade s prílohou III.1. smernice 2009/128 EC.

5.3.2. Investície do technologických zariadení na aplikáciu kvapkovej závlahy/ mikropostrekovačov, nákup tesniacich zariadení, výkonnejších čerpadiel, frekvenčných meničov

Cieľom opatrenia je zníženie množstva použitej závlahovej vody formou cielenej závlahy.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup technologických zariadení na aplikáciu kvapkovej závlahy,
- nákup mikropostrekovačov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa,
- obstarané zariadenia musia znížiť spotrebu vody najmenej o 25%.

Ostatné akcie:

- nákup tesniacich zariadení, výkonnejších čerpadiel a frekvenčných meničov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál.

Opatrenie je v súlade s prílohou III.1. smernice 2009/128 EC.

5.3.3. Investície do technológií na recykláciu vody pri pozberových operáciách

Cieľom opatrenia je zníženie spotreby vody pri pozberových operáciách. Zníženie spotreby vody je možné jej recykláciou pri jednotlivých postupoch pri pozberových operáciách, napríklad pri praní a čistení produktov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup technológií pre opakované využitie vody.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa,
- obstarané zariadenia musia znížiť spotrebu vody najmenej o 25%.

Opatrenie je v súlade so smernicou 2009/128 EC, príloha III.1.

5.4. Integrovaná ochrana rastlín

Opatrenie je v súlade s požiadavkami smernice 2009/128/EC, prílohou III.

5.4.1. Aplikácia biologických prostriedkov na ochranu, zlepšenie rastu a kondície rastlín aj v konvenčnom pestovaní

Cieľom opatrenia je zníženie environmentálnej záťaže formou zníženia množstva aplikovaných pesticídov v konvenčnom spôsobe pestovania ovocia a zeleniny.

Ostatné akcie:

- špecifické náklady na nákup biologických prostriedkov na ochranu rastlín.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- prepláca sa rozdiel medzi cenou biologických prípravkov a konvenčných prípravkov na ochranu rastlín.

Opatrenie je v súlade so Smernicou 2009/128/EC, príloha III., 3. a 6.

5.4.2. Investície na nákup feromónových lapačov hmyzu

Cieľom opatrenia je zníženie environmentálnej záťaže formou včasnej signalizácie a minimalizácie použitia pesticídov.

Ostatné akcie:

- nákup feromónových lapačov hmyzu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady sa účtujú ako materiál.

Opatrenie je v súlade so Smernicou 2009/128/EC, príloha III., 2. a 3.

5.4.3. Zaradenie medziplodín v poľnom pestovaní, ktoré potláčajú výskyt chorôb a škodcov v porastoch

Cieľom opatrenia je zvýšenie úrodnosti pôdy a biodiverzity formou potlačenia výskytu chorôb a škodcov, čím sa znižuje aplikácia pesticídov.

Ostatné akcie:

- nákup osiva.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady sa účtujú ako materiál.

Opatrenie je v súlade so Smernicou 2009/128/EC, príloha III., 4. a 6.

5.4.4. Použitie vrúbľovaných rastlín na zlepšenie zdravotného stavu rastlín

Cieľom opatrenia je zníženie environmentálnej záťaže znížením použitého množstva pesticídov a zlepšenie zdravotného stavu porastov výsadbou vrúbľovaných rastlín. Vrúbľované rastliny majú silnejší a hustejší koreňový systém, lepšiu odolnosť voči chorobám, výkyvom teploty, zasolenosti pôdy. Zlepšuje sa príjem živín, kondícia rastlín a dosahuje sa vyššia a kvalitnejšia úroda zeleniny.

Ostatné akcie:

- špecifické náklady na nákup vrúbľovaných rastlín

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- prepláca sa rozdiel medzi cenou vrúbľovaných rastlín a bežných rastlín.

Opatrenie je v súlade so smernicou 2009/128/EC, príloha III., 3. a 6.

5.5. Zvyšovanie biodiverzity

5.5.1. Zabezpečenie včelstiev a/alebo iného užitočného hmyzu pre opelenie

Cieľom opatrenia je zvýšenie biodiverzity formou zvýšenia výskytu prirodzených organizmov pre opelenie v sadoch a porastoch zeleniny. Sekundárnym efektom je zvýšenie výskytu vtáctva a iných biotopov.

Ostatné akcie:

- náklady na nákup včelstiev a/alebo iného hmyzu ako opelovača,
- náklady na pravidelné rozmiestňovanie na pestovateľskú plochu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady sa účtujú ako materiál a služby.

5.5.2. Výsadba vetrolamov a živých plotov

Cieľom opatrenia stabilizácia pôdy formou výsadby vhodných porastov. Voľbou vhodných rastlín sa zároveň zvýši výskyt prirodzených organizmov a zabráni sa pôdnej erózii.

Ostatné akcie:

- náklady na nákup výsadbového materiálu.

Údaje podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady sa účtujú ako materiál.

5.6. Zlepšenie hospodárenia s odpadmi

5.6.1. Náhrada minerálnych substrátov organickými v hydroponickom pestovaní zeleniny v skleníkoch a ich ďalšie spracovanie

Cieľom opatrenia je zlepšenie pestovateľských metód používaním environmentálne šetrných substrátov a znížovanie použitia biologicky nerozložiteľných minerálnych substrátov. Biologický materiál, získaný spracovaním organických substrátov bude použitý na obohatenie pôdy.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- špecifické náklady – rozdiel v cene minerálnych a organických pestovateľských substrátov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

5.6.2. Použitie biologicky odbúrateľných netkaných textílií na ochranu porastov

Cieľom opatrenia je zníženie environmentálnej záťaže použitím biologicky odbúrateľných komponentov pri ochrane porastov proti mrazu a mechanickej ochrane proti náletovému hmyzu.

Ostatné akcie:

- výdavky na nákup netkaných textílií.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál.

5.6.3. Investície do mulčovačov a drtičiek konárov, rezačov koreňov

Cieľom opatrenia je zníženie odpadu zo sadov a porastov, jeho spracovanie a následné využitie na obohatenie pôdy o biologickú hmotu.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady na nákup mulčovačov a drtičiek konárov a rezačov koreňov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

6. Predchádzanie krízam a krízové riadenie

Ak si zoberie organizácia výrobcov úvery na financovanie tohto cieľa OP, môže byť splácanie istiny a úrokov súčasťou operačného programu, teda môže byť oprávnené na finančnú pomoc podľa čl. 33, ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

6.1. Investície zvyšujúce účinnosť riadenia objemov umiestnených na trh

Cieľom opatrenia je stabilizácia produkcie členov organizácie výrobcov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady na výstavbu skladovacích a manipulačných priestorov,
- obstaranie technológií a zariadení pre skladovanie ovocia a zeleniny v riadenej atmosfére alebo chladením.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa,
- všetky náklady musia byť v súlade s prílohou II. a III. delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

Ostatné akcie:

- výdavky zlepšujúce hodnotu skladovaných produktov (predĺžením skladovateľnosti a trvanlivosti pri predaji, ako napríklad použitie Smart Fresh technológie).

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výdavky sa účtujú ako materiál.

6.2. Školenia a poradenstvo

Cieľom opatrenia je zabezpečiť dostatočné informácie pre zamestnancov v oblasti krízového manažmentu, riadenia kríz a znižovania výrobných nákladov.

Ostatné akcie:

- náklady na školenia zamestnancov organizácie výrobcov a členov organizácie výrobcov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- sprostredkované služby, kde je dodávateľom živnostník, sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

6.3. Zabezpečenie administrácie operačného fondu

Cieľom opatrenia je administrácia operačného fondu. Vztahuje sa na operačný fond a fond zriadený na riadenie krízy.

Ostatné akcie:

- náklady na administráciu operačného fondu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- výška nákladov na administráciu operačného fondu musí byť v súlade s čl. 34)2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 a prílohy č. III delegovaného nariadenia Komisie 2017/891.

6.4. Opätovná výsadba ovocných sádov

Cieľom opatrenia je zabezpečiť opätovnú výsadbu po povinnej likvidácii sádov, ktorá sa vykonala zo zdravotných alebo fytoosanitárnych dôvodov na príkaz Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup sadbového materiálu,
- založenie ovocného sadu,
- doplnenie alebo náhrada závlahových systémov, opornej konštrukcie a ďalšej infraštruktúry.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- náklady na likvidáciu napadnutých porastov,
- náklady na návrat pozemku do pôvodného stavu.

6.5. Stiahnutie z trhu

Cieľom opatrenia je využiť formu stiahnutia produkcie z trhu ako opatrenia na riadenie krízy.

Ostatné akcie:

- náklady na triedenie, balenie a dopravu.

6.6. Poistenie úrody

Cieľom opatrenia je predchádzať vzniku krízy pomocou poistenia úrody a stabilizovať tak príjmy členov organizácie výrobcov.

Ostatné akcie:

- náklady na poistné vo výške 50% poistnej sumy.

7. Výskum a experimentálna výroba

7.1. Výskum a experimentálna výroba

Cieľom opatrenia je podpora experimentálnej výroby pri zavádzaní nových produktov, technológií šetriacich životné prostredie alebo znižujúcich prácnosť, zvyšujúcich kvalitu produkcie. Podpora je možná buď investičnou činnosťou alebo zavedením nových inovatívnych procesov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- nákup hmotného majetku pre výskum a experimentálnu výrobu.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporúčaná forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcii a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- obstaraný hmotný majetok musí byť vo vlastníctve organizácie výrobcov a využitý až do nulovej účtovnej hodnoty, využívaný počas celej doby odpisovania za účelom dosiahnutia tohto konkrétneho všeobecného cieľa.

Ostatné akcie:

- experimentálna výroba pri zavádzaní nových produktov a technológií,
- náklady na výskum nových odrôd ovocia a zeleniny a množiteľského materiálu ovocia, vhodných v našich klimatických podmienkach,
- podpora využívania nových odrôd vhodných na spracovanie,
- náklady na ovocné sady v experimentálnej výrobe, náklady na zakladanie pokusných plôch pre zeleninu,
- zavádzanie nových procesov do výroby.

7.2. Spolupráca s výskumnými pracoviskami v oblasti zavedenia nových ochranných zariadení proti nepriaznivým klimatickým zmenám

Cieľom opatrenia je podporovať výskumné projekty v oblasti zavedenia nových inovatívnych metód a použitia nových ochranných zariadení.

Ostatné akcie:

- náklady týkajúce sa výskumného projektu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- projekt musí byť v súlade s prílohou III. delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

8. Vzdelávacie akcie a akcie zamerané na výmenu informácií o najlepších postupoch

8.1. Vzdelávacie akcie zamerané na zvýšenie obchodnej hodnoty produkcie

Cieľom opatrenia je zvýšiť vedomosti zamestnancov o požiadavkách na kvalitu produktov.

Ostatné akcie:

- školenie pracovníkov zamerané na uplatňovanie noriem kvality pre ovocie a zeleninu.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- sprostredkované služby sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

8.2. Vzdelávacie akcie zamerané na požiadavky na hygienu a zdravotnú neškodnosť produkcie.

Cieľom opatrenia je zvýšiť vedomosti zamestnancov v oblasti hygienických požiadaviek v prevádzkach a zabezpečenie zdravotnej neškodnosti produkcie.

Ostatné akcie:

- školenie pracovníkov zamerané na uplatňovanie hygienických požiadaviek a požiadaviek na zdravotnú neškodnosť produkcie.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- sprostredkované služby sú oprávnené na podporu iba vtedy, ak dodávateľ služby je kvalifikovaný na vykonanie činnosti v rámci daného opatrenia schváleného operačného programu a má dostatočnú prax.

8.3. Účasť na odborných seminároch, konferenciách a ďalších podujatiach v sektore

Cieľom opatrenia je zvýšenie odborných vedomostí, získanie informácií o najlepších postupoch v pestovaní a pozberovej úprave produkcie. Účasťou riadiacich pracovníkov na odborných podujatiach v SR a v zahraničí sa zlepši informovanosť a výmena informácií o najnovších trendoch v sektore.

Ostatné akcie:

- účasť na odborných seminároch, konferenciách a ďalších podujatiach v sektore ovocia a zeleniny.

9. Ostatné akcie – optimalizácia výrobných nákladov

9.1. Výsadba nových trvalých porastov použitím certifikovaného výsadbového materiálu

Cieľom opatrenia je zlepšenie zdravotného stavu porastov, obnova sadov, zvýšenie kvality produkcie a optimalizácia použitia pesticídov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady súvisiace s realizáciou opatrenia.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporučená forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady na realizáciu musia byť v súlade s prílohou III. delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

9.2. Budovanie a údržba závlahových systémov

Cieľom opatrenia je zlepšenie využitia závlah budovaním nových závlahových systémov, vrátane kvapkovej závlahy, údržba funkčných závlahových systémov a zlepšenie kvality porastov.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady súvisiace s realizáciou opatrenia.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporučená forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady na realizáciu musia byť v súlade s prílohou III. delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

9.3. Optimalizácia výrobných nákladov

Cieľom opatrenia je znižovanie výrobných nákladov pomocou robotizácie, softvérových riešení a informatizácie výrobného systému.

Nadobudnutie hmotného majetku.

Druhy investícií oprávnené na podporu:

- náklady súvisiace s realizáciou opatrenia.

Ďalšie formy obstarávania hmotného majetku oprávneného na podporu:

- operatívny lízing a prenájom je neodporučená forma obstarania, finančný lízing je oprávnená forma, refundácia lízingových splátok je bez úrokov, sankcií a iných poplatkov.

Údaje o podmienkach oprávnenosti na podporu:

- náklady na realizáciu musia byť v súlade s prílohou III. delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

6. Určenie príslušných orgánov a zodpovedných inštitúcií

Vnútroštátny orgán, zodpovedný za riadenie, monitorovanie a hodnotenie národnej stratégie je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Hodnotiaca komisia, ktorá je zodpovedná za hodnotenie plnenia cieľov operačného programu je zložená zo zástupcov Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodárskej platobnej agentúry, Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho a Výskumného ústavu ekonomiky pôdohospodárstva a potravinárstva (ďalej len „hodnotiaca komisia“).

7. Opis systémov monitorovania a hodnotenia

Operačné programy a národná stratégia podliehajú monitorovaniu a hodnoteniu zameraného na hodnotenie pokroku dosiahnutého pri splnení určitých cieľov operačných programov, ako aj hodnoteniu efektívnosti a účinnosti v súvislosti s uvedenými cieľmi.

Ukazovatele výkonu stanovené v národnej stratégii pozostávajú zo spoločných výkonnostných ukazovateľov stanovených v prílohe č. 1 tejto stratégie a národnom environmentálnom rámci (príloha č. 2).

Posúdenie operačných programov a oznamovacie povinnosti organizácií výrobcov uvedené v článku 36 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013

Posúdenie operačného programu sa vykonáva:

- pred jeho samotným schválením,
- počas jeho realizácie,
- v posledných dvoch rokoch realizácie operačného programu.

Posúdenie operačného programu pred jeho samotným schválením

Uznaná organizácia predkladá OP na obdobie 3 – 5 rokov formou kvalitne, prehľadne a detailne spracovaného podnikateľského zámeru s finančnou kalkuláciou, resp. formu projektu s rozpracovanými jednotlivými krokmi, opatreniami a vymenovanými cieľmi, ku ktorým sa opatrenia viažu. Všetky plánované kroky budú vyhodnocované v rámci roka alebo na záver plnenia OP na základe merateľných ukazovateľov – vstupných a výstupných, ktoré sú v OP definované.

Platobná agentúra rozhodne o schválení, doplnení alebo zamietnutí žiadosti o schválenie OP do 15. decembra roku, v ktorom bol OP predložený a to na základe výsledku zasadnutia hodnotiacej komisie a výsledku administratívnej kontroly a kontroly na mieste, technického posúdenia inšpektormi z ŠVPS SR. Hodnotiaca komisia je zložená zo zástupcov MPRV SR, PPA, ŠVPS SR, ÚKSÚP a VUEPP.

Pri organizáciách, ktoré už realizujú operačný program schválený v predchádzajúcich rokoch, je dôležitým podkladom pre hodnotenie hodnotiaca správa vypracovaná podľa čl. 57, ods. 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891.

Hodnotiaca komisia hodnotí štruktúru OP v súlade s národnou stratégiou, vnútroštátnym environmentálnym rámcom a prípadne aj na základe hodnotiacej správy OP:

- celková dĺžka trvania OP;
- stručný popis organizácie, pôsobenie na trhu, zoznam schválených druhov ovocia a zeleniny, členská základňa, rozloha v rámci SR, % podiel predaja v rámci SR, zámer a všeobecné ciele;
- opis počiatočnej situácie, najmä pokiaľ ide o výrobu, uvádzanie na trh a stav technického zariadenia (sklady, manipulačné haly, linky a iné výrobné zariadenia), ktoré vlastní organizácia alebo jej členovia na začiatku realizácie OP, prípadne ktoré boli financované z iných podporných programov EÚ;
- špecifické ciele OP, v ktorých je potrebné navrhnuť prognózy pre výrobu a odbyt;

- podrobný opis opatrení obsahujúci samostatné činnosti a spôsoby, ktoré je nevyhnutné vykonať na dosiahnutie cieľov – zvlášť za každý rok realizácie OP; prínosy, dopady a očakávané výsledky realizácie navrhovaných opatrení (musia byť uvedené merateľné ukazovatele);
- spôsob vypočítania a výšku finančných príspevkov;
- postup pri financovaní OF;
- finančný rozpočet a harmonogram činností na každý rok realizácie OP.

Zo zasadnutia hodnotiacej komisie sa vypracuje záznam, pričom overovateľ je z inej inštitúcie ako zapisovateľ a s jeho znením súhlasia všetci prítomní. Záznam je súčasťou spisu žiadosti o schválenie operačného programu. Týmto procesom sa zabezpečí objektivnosť hodnotenia operačného programu pred jeho schválením.

Posúdenie operačného programu počas jeho realizácie

V súlade s článkom 57 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891 organizácie zriadia systém zberu, zaznamenávania a uchovávaní informácií na účel zhromažďovania príslušných ukazovateľov na monitorovania a hodnotenie operačných programov.

Zoznam spoločných výkonnostných ukazovateľov je uvedený v prílohe č. 2 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/892, ktoré sú **povinné pre každú organizáciu, ktorá uplatňuje operačný program**. Podobne sa postupuje aj pri zvolených ukazovateľoch v príslušnom operačnom programe na meranie a hodnotenie vykonávania zvoleného opatrenia.

Organizácie predkladajú výročné správy o vykonávaní svojich operačných programov spolu so žiadosťami o následnú platbu podľa čl. 21, ods. 2 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/892.

Uvedené výročné správy sa týkajú:

- a) operačného programu vykonávaného počas predchádzajúceho roka,
- b) hlavných zmien operačného programu a
- c) rozdielov medzi odhadovanou výškou pomoci a požadovanou výškou pomoci.

Vo výročných správach organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov sa uvedú:

- a) úspechy operačného programu založené na ukazovateľoch uvedených v prílohe II, prípadne na dodatočných ukazovateľoch uvedených v národnej stratégii týmto spôsobom:
  - i) v každej výročnej správe sa použijú spoločné východiskové ukazovatele a (finančné) ukazovatele vstupov;
  - ii) v posledných dvoch rokoch operačného programu sa použijú ukazovatele výsledkov a výstupov;
- b) súhrn hlavných problémov, ktoré nastali pri riadení programu a opatrení prijatých na zabezpečenie kvality a účinnosti vykonávania programu.

Vo výročnej správe sa podľa možnosti uvedie, aké ochranné opatrenia sa prijali v súlade s národnou stratégiou a pri uplatnení článku 33, ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 na ochranu životného prostredia pred možnými

zvýšenými tlakmi pochádzajúcimi z investícií, ktoré sa podporujú v rámci operačného programu.

Každá výročná správa podlieha administratívnej kontrole a kontrole na mieste, ktorú vykonáva Pôdohospodárska platobná agentúra.

Operačné programy podliehajú monitorovaniu a hodnoteniu zameranému na hodnotenie pokroku dosiahnutého pri plnení určených cieľov operačných programov, ako aj hodnoteniu efektívnosti a účinnosti v súvislosti s uvedenými cieľmi.

Výsledky hodnotenia sú prezentované Pôdohospodárskou platobnou agentúrou na zasadnutí hodnotiacej komisie. Hodnotiaca komisia zhodnotí priebeh daného operačného programu a prípadne odborne odporučí zmenu operačného programu na nasledujúce roky. Na zasadnutie sú prizvaní aj zástupcovia profesijných združení – Ovocinárskej únie SR, Únie zeleninárov a zemiakárov Slovenska a Konzervárenského zväzu.

Monitorovanie a hodnotenie dopadov operačných programov vykonáva OV každý rok, podľa jednotlivých opatrení. Hodnotenie operačných programov sa vykonáva v súlade s článkami 57 a 58 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 2017/891 a je možné použiť predtlačé ustanovené v „Spoločných hodnotiacich ukazovateľoch pre hodnotenie operačných programov“, podľa prílohy 1 tejto stratégie. Všetky informácie nevyhnutné pre vyhodnocovanie dopadu je potrebné zhromažďovať a uchovávať. Pri monitorovaní operačných programov a stratégie postupujú OV a PPA podľa ukazovateľov ustanovených v prílohe II k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) č. 2017/892.

OV vo svojom operačnom programe stanoví konkrétne ukazovatele v závislosti na vykonávanej činnosti. Operačný program posudzuje hodnotiaca komisia zložená so zástupcov MPRV SR, PPA, ŠVPS SR a profesijných združení. PPA formou rozhodnutia schváli operačný program na stanovené obdobie podľa požiadavky OV.

Podľa článku 27 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 2017/891 sa národná stratégia môže meniť a každoročne dopĺňať z hľadiska výsledkov monitorovacích ukazovateľov. V súlade so zmenami národnej stratégie sa mení aj operačný program. Zmeny v operačných programoch, ktoré zvyšujú výdavky oproti plánu celkových výdavkov nad 10 % na činnosti realizované počas roka sú možné na základe povolenia, ktoré vydá PPA v súlade s nariadením vlády SR č. 273/2017 Z. z. o podmienkach vykonávania niektorých opatrení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov v sektore ovocia a zeleniny.

Posúdenie operačného programu v posledných dvoch rokoch realizácie operačného programu

Vo výročných správach OV/ZOV **za predposledný rok operačného programu** sa uvedie, do akej miery boli splnené ciele. V tejto správe sa uvedú aj faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu pri vykonávaní programu, a spôsob, akým sa tieto faktory zohľadnili v súčasnom programe alebo akým spôsobom **budú zohľadnené v nasledujúcom operačnom programe**.

V procese hodnotenia sa preskúma pokrok dosiahnutý v súvislosti s celkovými cieľmi programu. Na tieto účely sa použijú spoločné výkonnostné ukazovatele týkajúce sa východiskovej situácie, výstupov a výsledkov.

V prípade potreby bude súčasťou hodnotenia kvalitatívne hodnotenie výsledkov a vplyvu environmentálnych opatrení zameraných na:

- a) zlepšenie kvality operačného programu;

- b) zistenie akejkol'vek potreby zásadne zmeniť operačný program a
- c) vyvodenie ponaučení užitočných pri zlepšovaní budúcich operačných programov.

Hodnotiaca správa sa priloží k zodpovedajúcej výročnej správe uvedenej v článku 21, ods. 2 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/892.

Termín podania výročnej správy spolu s hodnotiacou správou je do 15. 2. nasledujúceho kalendárneho roka.

Každá hodnotiaca správa podlieha administratívnej kontrole a **kontrole na mieste**, ktorú vykonáva Pôdohospodárska platobná agentúra.

Organizácia výrobcov resp. združenie organizácií výrobcov prezentuje svoje výsledky na stretnutí hodnotiacej komisie pri podaní žiadosti o schválenie nového operačného programu na ďalšie roky.

Hodnotiaca komisia hodnotí štruktúru nového operačného programu v súlade s národnou stratégiou, vnútroštátnym environmentálnym rámcom, ale aj **na základe hodnotiacej správy predchádzajúceho operačného programu**.

Ak si organizácia výrobcov nepodá žiadosť o schválenie nového operačného programu, výsledky prezentuje Pôdohospodárska platobná agentúra na stretnutí hodnotiacej komisie.

Hodnotiaca komisia prijme konečné odborné odporúčanie. Zo zasadnutia hodnotiacej komisie sa urobí záznam, kde jeho overovateľ je z inej inštitúcie ako zapisovateľ a s jeho znením súhlasia všetci prítomní. Tento záznam bude súčasťou spisu žiadosti o schválenie nového operačného programu.

Monitorovanie národnej stratégie počas rokov jej realizácie

Monitorovanie národnej stratégie je nepretržité a preto sa bude monitorovať realizácia národnej stratégie každoročne.

Monitorovanie realizácie národnej stratégie sa zameriava na porovnanie východiskových ukazovateľov roku 2016 vo vzťahu k riešeným opatreniam v aktuálnom roku. Pri hodnotení sa vychádza z výročných správ OV/ZOV. Pôdohospodárska platobná agentúra zhromaždí všetky spoločné výkonnostné ukazovatele uvedené v článku 56 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/891 a taktiež výsledky podľa zvolených hodnotiacich ukazovateľov stratégie. Tieto výsledky budú prezentované každoročne pred hodnotiacou komisiou.

Stretnutie hodnotiacej komisie je za účelom monitorovania a hodnotenia národnej stratégie.

Proces monitorovania sa uskutoční spôsobom, ktorého výsledkom bude:

- a) overenie kvality vykonávania operačných programov;
- b) zistenie potreby úprav alebo prehodnotenia národnej stratégie v záujme dosiahnutia stanovených cieľov stratégie alebo lepšieho riadenia pri vykonávaní stratégie vrátane finančného riadenia operačných programov.

Hodnotiaca komisia dá konečné odborné odporúčanie Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Zo zasadnutia hodnotiacej komisie sa urobí záznam, overovateľ je z inej inštitúcie ako zapisovateľ a s jeho znením súhlasia všetci jeho prítomní.

Hodnotenie národnej stratégie

Hodnotenie sa zameriava na hodnotenie pokroku dosiahnutého pri plnení celkových cieľov stratégie. Na tieto účely sa využívajú výsledky monitorovania a hodnotenia operačných programov uvedené vo výročnej správe a v predposlednej výročnej správe, ktoré zasielajú organizácie výrobcov.

Výsledky hodnotenia sa používajú na:

- a) zlepšenie kvality stratégie;
- b) zistenie potreby zásadnej zmeny stratégie.

Uvedené hodnotenie zahŕňa hodnotenie vykonané v roku 2020. Jeho výsledky sa zapracujú do výročnej vnútroštátnej správy uvedenej v článku 54 písm. b) vykonávacieho nariadenia Komisie č. 2017/891 za ten istý rok. Termín podania hodnotiacej správy je do 15. 11. 2021.

Gestorom vypracovania hodnotiacej správy stratégie je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Hodnotiaca správa sa predloží hodnotiacej komisii a bude podkladom pri tvorbe novej národnej stratégie.

V správe sa preskúma miera využitia finančných zdrojov, efektívnosť a účinnosť vykonávaných operačných programov a vyhodnotia sa účinky a vplyv uvedených programov v súvislosti s cieľmi, očakávanými výsledkami a opatreniami stanovenými v stratégii a prípadne ďalšími cieľmi stanovenými v článku 33, ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Schválené
dňa 31. augusta 2022
Bratislava

.....
Samuel Vlčan
minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky